

СИЛАБУС
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
на 2020/2021 навчальний рік

Галузь знань – 09 «Біологія»

Спеціальність – 091 «Біологія»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Форма навчання – денна та заочна

Семестр, в якому проводиться практика – 6-8

Практика – обов'язкова

Кількість годин за навчальним планом – 90 годин / 3 кредити ЄКТС (самостійна робота)

Викладач кафедри, який забезпечує керування практикою:

к. с.-г. н., доцент Швиденко М.В.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Науково-педагогічна практика – це складова частина підготовки фахівців до викладацької діяльності. В межах підготовки за освітньо-науковим рівнем «доктор філософії» аспіранти отримують ґрунтовну підготовку з педагогічної майстерності та методики викладання.

Мета проведення науково-педагогічної практики – набуття практичних навичок та досвіду викладацької роботи, необхідних для викладання дисциплін за профілем отриманої спеціальності у вищому навчальному закладі.

Основні завдання – безпосереднє ознайомлення аспірантів-практикантів з формами та методами викладання дисциплін, а також практичне оволодіння ними. Вміння готувати лекційний матеріал з використанням останніх досягнень в даній галузі науки, чітко, доступно, логічно та послідовно викладати цей матеріал студентам, керувати аудиторією тощо.

У результаті проходження науково-педагогічної практики здобувач повинен:

знати:

- зміст навчальних програм, календарно-тематичних планів окремих фахових дисциплін, напрямків науково-дослідницької роботи кафедри;
- стан забезпечення студентів навчально-методичною літературою;
- особливості організації і проведення, науково-методичних семінарів;
- особливості методики проведення лекційних, лабораторних, практичних занять;

уміти:

- визначити та реалізувати дидактичну, виховну й розвиваючу мету заняття;
- планувати й на високому рівні проводити лекційні, лабораторні та практичні заняття;
- обґрунтовано вибирати й використовувати сучасні засоби навчання, комплекс форм і методів навчання;
- організувати конструктивне спілкування аспірантів академічної групи;
- здійснювати аналіз і самоаналіз лекцій, лабораторних та практичних занять.

У результаті проходження науково-педагогічної практики здобувачі набувають таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні завдання в галузі біології у процесі проведення дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення й інтегруються у світовий науковий простір через публікації.

Загальні компетентності:

ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК04. Здатність мотивувати людей та рухатися вперед.

ЗК05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК07. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Програмні результати навчання:

РН08. Глибоко розуміти загальні принципи та методи біологічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері біології та у викладацькій практиці.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Проходження практики передбачає повне та часткове формування відповідних компетентностей на ОНП «Біологія» (табл. 1).

Таблиця 1 – Компетентності та оцінювання рівня їх досягнення здобувачами

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне, підсумкове (залік).
Здатність мотивувати людей та рухатися вперед	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне, підсумкове (залік).
Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне, підсумкове (залік).
Здатність здійснювати науково-педагогічну діяль-	Повністю сформована. Співвідноситься з метою	Поточне, підсумкове (залік).

ність у закладах вищої освіти	курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	
Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне, підсумкове (залік).

Проходження науково-педагогічної практики дозволяє освоєння різних методів навчання, які використовуються у навчальному процесі.

Основними видами навчальних аудиторних занять є лекції та практичні (лабораторні заняття).

Під час викладання лекційного матеріалу передбачено поєднання лекцій-бесід і лекцій-візуалізацій. Практичні (лабораторні) заняття є елементами освоєння методів досліджень, які використовуються аспірантами безпосередньо при проведенні власних дисертаційних досліджень.

Зміст науково-педагогічної практики:

Тема 1. Підготовка конспекту лекції

Тема 2. Читання лекції.

Тема 3. Підготовка практичного (лабораторного) заняття.

Тема 4. Проведення практичного (лабораторного) заняття.

Тема 5. Проведення консультації.

Тема 6. Методична робота.

Тема 7. Звіт з педагогічної асистентської практики.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва», «Положення про екзамени та заліки в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва», «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва».

Формування і оцінювання зазначених у табл.1 компетентностей досягається під час:

- виконання завдань із пошуку та опрацювання інформації у межах курсу практики;

- організації та планування теоретичного матеріалу занять, виконання завдань (поточний та модульний контроль);

- професійного викладання теоретичного матеріалу на: лекціях, практичних і лабораторних заняттях (поточний контроль, а саме оцінюється повнота і якість викладання і відповідей на запитання здобувачів);

- проведення практичних (лабораторних) занять з використанням конкретних методів досліджень (поточний і модульний контроль).

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється у формі усного індивідуального опитування після проведення лекцій, практичних (лабораторних) занять. Так ж опитування передбачається і під час аналізу методичної роботи, яку здійснював практикант. При цьому оцінюються такі компоненти: повнота розкриття теми у методичній роботі; якість інформації; самостійність та креативність у її викладенні.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Семестровий залік – форма оцінки підсумкового засвоєння аспірантами теоретичного та практичного матеріалу з науково-педагогічної практики, що проводиться як контрольний захід. Завданням заліку є перевірка розуміння аспірантом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання та викладання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

При оцінюванні знань і умінь на семестровому заліку викладач дотримується таких правил:

Відмінно (зараховано) / A / 90-100 балів – навчальний матеріал засвоєно у повному обсязі,

здобувач володіє необхідними знаннями і вміннями. Здобувач точно формулює думки і обґрунтовує їх, послідовно, логічно викладає матеріал, ілюструє теоретичні знання, наводить приклади, аналізує, грамотно оформлює свою відповідь.

Добре (зараховано) / B / 82-89 балів – відповідь здобувача виявляє розуміння матеріалу, правильне застосування знань і вмінь, необхідних для відповіді, але містять окремі незначні помилки і невеликі неточності.

Добре (зараховано) / C / 75-81 бал – здобувач розуміє матеріал, але помиляється у застосуванні вмінь і знань, необхідних для відповіді.

Задовільно (зараховано) / D / 66-74 бали – здобувач володіє знаннями і вміннями з дисципліни, але вони носять розрізнений характер, знання недостатньо глибокі, а вміння проявляються слабо.

Задовільно (зараховано) / E / 60-65 – у засвоєнні навчального матеріалу мають місце суттєві неточності, відповіді неглибокі, містять істотні помилки, у тому числі у висновках, аргументація слабка. При викладенні матеріалу відсутня послідовність і чіткість, мова бідна.

Незадовільно (не зараховано) / FX / 35-59 – головний зміст навчального матеріалу не засвоєний, основні вміння не проявлені. Відповідь виявляє відсутність необхідних знань і вмінь, містить помилки, які спотворюють зміст навчального матеріалу.

Незадовільно (не зараховано) / F/ 1-34 бали – здобувач не відповідає.

Підсумкова оцінка виставляється на основі суми набраних балів за результатами поточного, модульного та семестрового контролю.

ПОЛІТИКА КУРСУ І ДОБРОЧЕСНОСТІ

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями та проектами, що є елементами власного долідження, не допустимо порушення академічної доброчесності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Беляєв Ю.І., Мішуков О.В. Болонський процес. Хрестоматія / Ю.І Беляєв, О.В. Мішуков. Херсон: Видавництво ХДУ, 2005. 276 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
3. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
4. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібн. Київ: Академвидав, 2006. 352 с.

Додаткова

1. Верзилин Н.М. Проблема методики преподавания биологии / Н.М. Верзилин. М.: Педагогика, 1974. 222 с.
2. Загальна методика навчання біології: навч. посібник / І.В. Мороз, А.В. Степанюк, О.Д. Гончар та ін.; За ред. І.В. Мороза. Київ: Либідь, 2006. 592 с.
3. Зверев И.Д., Мягкова А.Н. Общая методика преподавания биологии / И.Д. Зверев А.Н. Мягкова. М.: Просвещение, 1985. 191 с.
4. Конюшко В.С., Павлюченко С.Е., Чубаро С.В. Методика обучения биологии: учеб. пособие .Мн.: Книжный Дом, 2004. 256 с.
5. Кузнецова В.І. Методика викладання біології / В.І Кузнецова. Харків: Торсінг, 2001. 176 с.
6. Литвин О.Г., Мележик В.П., Іванова Т.В. Елементи нових технологій при вивченні фундаментальних дисциплін у вищих навчальних закладах // Нові технології навчання. 2000. Вип. 25. С. 12-18.
7. Пономарева И.Н. Общая методика обучения биологии: Учеб. Пособие для студ. пед. вузов / И.Н.Пономарева, В.П.Соломин, Г.Д. Сидельникова; под ред. И.Н. Пономаревой. М.: Издательский центр «Академия», 2003. 272 с.

Інформаційні ресурси

1. Вельчева Л.Г. Методика викладання біології у вищих навчальних закладах: навч. посіб. Мелітополь: Вид-во МДПУ, 2015. 102 с. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/5185/1/Методичка%20Методика%20навчання%20біології%20Вельчева%20Л.Г..pdf>
2. Навчальний курс «Методика викладання біологічних дисциплін у вищій школі». URL: <https://wiki.cuspu.edu.ua/index.php/>.